

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 532.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštne ček. uradu št. 13.633.

Čakamo na efekt.

Z uspehom volitev je zadovoljna SLS in z uspehom volitev je zadovoljna tudi SDS. Treba sedaj, da bo veselje popolno, da bo zadovoljen še sloveski narod in da bo sedaj deležen politike, ki mu bo res v korist.

Zakaj ni zadosti, če je SDS napredovala in ni zadosti, da je zmaga SLS, sedaj morate obe pokazati, da tudi znata uporabiti politično moč, ki jo je jima v nedeljo narod izročil, in da se sedaj tudi res prične boljše življenje. Pri tem pa moramo takoj povdariti, da se mora nehati tisti klavni izgovor, ko pravi SLS, da zaradi SDS ne more doseči uspehov in ko fantazira SDS, da je samo SLS kriva, če ne znajo njeni generali bolje delati. To izgovarjanje eden na drugega je že smešno, ker danes je položena vsa politična moč slovenskega naroda v roke SLS in SDS (ker po njih besedah so slovenski radičevci itak odigrali) in zato sta tudi obe ti stranki odgovorne za razmere, ki vladajo v Sloveniji.

Te odgovornosti ni nikdar mogoče dovolj povdarjati, ker ni prav nobenega upanja, da bi prišli do boljše politike, če se naše stranke ne bodo zavedale, da jih narod smatra za odgovorne za vse razmere. Samo tisti, kdo se čuti odgovornega, dela vestno in zato bi morali volilci z vso doslednostjo opominjati stranke na njih dogovornost, ker šele potem smejo upati na vestno delo strank.

Zaupanje slovenskega naroda je izročeno SLS in SDS in sedaj čaka slovenski narod, kako se bo to zaupanje obrestovalo. In čisto konkretne stvari zahteva narod od obeh strank. V nedeljo so bile volitve v oblastne skupščine in vsi so vedeli volilcem povedati, koliko dobrega bodo prejeli od teh oblastnih skupščin. Sedaj čaka narod na to, kdaj se sestanejo te skupščine, kakšno moč bodo imele, kako bodo delale, kakšne pravice dobe iz Beograda. Tu je prva politika in dolžnost nedeljskih zmagovalcev, da pokažejo kaj da znajo. Tu pa je tudi obenem prva prilika, da pokažejo svojo sposobnost za složno delo. Mnenja smo, da smo vsi Slovenci brez razlike zainteresirani na tem, da pride vse bivše deželno premoženje v last naših oblastnih skupščin, ravno tako moramo biti vsi Slovenci edini v tem, da ne smejo oblastne skupščine pomeniti nobene davčne obremenitve Slovencev. Zato pa je po našem mnenju tudi dolžnost strank, da si pri boju za pravice oblastnih skupščin medsebojno pomagajo, ne pa eni drugim nagaajo. Naravnost zločin pa bi bil, če bi se tudi v oblastni skupščini nadaljevalo teženje Slovencev v Beogradu.

Cep ravzbiti v stranke bi morali tvoriti v boju za pravice oblastnih skupščin le eno samo skupino. Ni treba, da bi bil v ta namen sklenjen formalen dogovor, temveč zadostuje popolnoma, če se vsi naši politiki zavedajo, da gre tu za vsem Slovence skupne interese in da si morajo zato vsi Slovenci na tistem pomagati. Konkretno govorjeno: Če bi imela SLS dobro misel in dober predlog Beogradu ali če se za kako splošno narodno stvar odločno bori, potem ne sme SDS govoriti, da gre tu za skrivne separatistične načrte, kakor ne sme SLS nastopati proti kakemu predlogu SDS samo zato, ker ga je predlagal dr. Zerjav. So to sicer tako samoposebi umevne stvari, da jih ne bi bilo treba niti omenjati. Toda samoposebi umevno je tudi to, da moramo biti veseli, če se bodo naši politiki vsaj malce ravnali po teh samoposebi umevnostih.

To bi hoteli povdariti. Volilci so izrekli zaupanje političnim strankam, toda ne zato, da se bore ena proti drugi, temveč da

Uzunović o volitvah.

Beograd, 25. januarja. Predsednik vlade Uzunović je imel včeraj popoldne konferenco z ministrom notranjih del Božo Maksimovićem. Po tej seji je sprejel novinarje, da jim poda nekaj izjav o rezultatu volitev.

Rekel je, da je treba najprej popraviti njegovo izjavo, ki so jo prinesli listi, češ, da je dejal, da je po volitvah razburjen. A on je izjavil, da je vznemirjen od oduševljenja (?). Nato je rekel, da se je tudi tokrat pokazalo, da je v politiki zelo tvegano prerokovati in se prerano veseliti. Zlasti misli tu politike, ki so javno prerokovali propast vladajočih strank. Sedaj po volitvah nimamo razloga, da ne bi sprejeli trditve te gospode, da imajo te volitve kot prve po ujedinenju in sprejetju ustave zelo velik politični pomen in ako je bilo treba, da bi bile poizkus za volitve narodnih poslancev, potem je več ko jasno, kakšen izid bi imele eventualne poslanske volitve, ako bi se pokazalo, da se današnja koalicija ne more držati in da ne more dati sposobne večine. Smatram, da tudi po rezultatu volitev delamo na to, da se zaradi programa ta vlada in vobče politična situacija obdrži in si prizadevamo, da se s tem parlamentom dela, kolikor največ in kolikor najdalje se le da.

Ne vidim nobenega razloga, da naj se ta skupščina razpusti. Ni izključeno, da bodo politične skupine v parlamentu, ki ob vsaki priliki naglašajo svoje želje za razpust skupščine, sedaj po teh oblastnih volitvah bolj mirno premotrivale njih rezultat in da bodo mesto te politike, ako je to sploh kaka politika, začele s stvarnim delom. Ako bi bilo potrebno razširiti vladno koalicijo, mislim, da bi se to sedaj po oblastnih volitvah lažje izvedlo.

Rezultat volitev je razpršil zmoto, da pomeni vstop v vlado reševanje radikalne stranke, ker stoji ta, kakor se razvidi iz rezultata volitev, tako dobro in čvrsto in uživa tako globoko in široko zaupanje v narodu, da ne potrebuje tuje pomoči in reševanja. Imamo 33 oblasti.

Rezultat volitev je ta, da ima vlada absolutno večino v 28 oblastih, medtem ko opozicija samo v petih. To je dejstvo, ki

ga je treba dobro pogledati in ki jasno govori, kako pogrešno je mnenje, da so potrebne poslanske volitve. Mi se teh poslanskih volitev ne bojimo, a smatram, da morajo priti normalno po preteku funkcijske dobe narodne skupščine. Demokracija je vladavina volje naroda, ki se formira po stvarnih rezultati in po delih in ki jo formira zdrav narod, v katerem je dovolj hladne razsodnosti. V zvezi s tem ne morem, da bi ne omenil rubrike, po katero samostojnodemokratska »Reč« sporoča rezultat oblastnih volitev in ta rubrika se glasi »Poraz vladne koalicije«. Na to odgovorim samo to, da si tak poraz želimo tudi pri prihodnjih volitvah. Naravno je, da drugi večerni listi, kakor »Novosti« gledajo rezultat povsem diametralno, samo da pridajo svoj komentar na svoj način. Nekaj sličnega je bilo ob priliki občinskih volitev. Tedaj sem rekel in ponovno pravim, da so vsi zadovoljni, pa smo tudi mi zadovoljni. To bi potem moralo pomeniti zdravo situacijo.

Da navedem še drug detalj iz rezultata volitev. Od 33 oblasti imajo radikali absolutno večino v 19 oblastih, to znači, da je dobila radikalna stranka v naši veliki kraljevini, v kateri je mnogo strank in raznih skupin, v teh volitvah absolutno večino, to je, v več ko polovici samoupravnih oblasti. (Samo, da so v Srbiji oblasti mnogo manjše ko v prečanskih krajih. Op. ured.) Ta rezultat pomeni, da so radikali dobili več ko vse druge skupine razen radičevcev, znači, da imajo radikali več, ko demokrati, Korošec, Pribičević, Spaho, zemljoradniki in vse male stranke skupaj. To je, gospoda, zmaga radikalne stranke, ki ji daje pravico in nalaga dolžnost vodilne vloge v državni politiki. To dolžnost mi z vso svojo pripravljenostjo tudi vršimo v prilikah, ki niso lahke. Ako v vsem ne zadovoljavamo teženj volitev in vas predstavnikov javnosti, iščite razlog zunaj v splošnih prilikah.

Uzunović je nato govoril o svojem volilnem okrožju v Nišu in zaključil svoj govor z naglasitvijo potrebe stvarnega dela v narodni skupščini.

Proračuna poštne in vojne ministristva sprejeta.

Beograd, 25. jan. Včeraj popoldne je bil pred finančnim odborom proračun ministristva pošte in telegrafa.

V početku je podal minister dr. Šuperina ekspozé o svojem resoru. Govori o znižanju poštne taks in pravi, da se je na tem storilo toliko, kolikor je bilo mogoče. Zgradile se bodo nove telefonske proge. Govori o vzpostavitvi kabselske linije v Beogradu. Povdarja, da bi bilo treba uvesti take proge od Gjevrgelije do Maribora in jih zgraditi proti Vojvodini in Primorju.

Poslanec Preka predlaga razne redukcije. Med drugim se reducira v Sloveniji: Pri poštne ravnanstvu v Ljubljani 6 tajnikov, 3 pisarji in 3 pripravniki. Kredit za avtomatno tel. centralo v Mariboru se zniža za 100.000. Od večjih investicij se črta investicija 6 milijonov za pošto v Mariboru.

Minister Šuperina odgovarja poslanec Smodeju in pravi, da bo vse krivice kaznoval. Oni, ki es pri volitvah v zbornico za trgovino in obrt zakrivali nerednosti, so že kaznovani in odpušeni. Pri glasovanju je bil proračun sprejet s 13 proti 15 glasovom.

PRORAČUN VOJNEGA MINISTRA SPREJET Z 9:2 GLASOVOMA.

Takoj nato se je prišlo na razpravo o proračunu ministristva vojne in mornarice. Vojni minister Hadžić je podal kratek ekspozé, v katerem je naglašal, da so potrebe vojske znižane na minimum, hrana in obleka se zaračuna po najnižji ceni. En vojak velja državo dnevno 7 dinarjev. Gledalo se je na to, da se vojska tehniško osigura in da se modernizira in ojači mornarica. Vzlic temu je proračun znižan za okroglo 62 milijonov dinarjev. Vojaki bodo dobili ob času žetve dopust, da se ublaži tako gospodarska kriza. Vojska je po morali, disciplini in patriotizmu na visoki stopnji.

Za njim predlaga Grgin nekatere izpremembe in manjše redukcije. — Govori Vujić. Smodej kritizira, da je število generalov preveliko, zahteva narodno vojsko, protestira, da se daje »Orjun« orožje. Minister Hadžić na koncu z radostjo konstatira, da ima tudi opozicija lepo mnenje o vojski. Ako je kaj slučajev zapostavljanja, bom preiskal. Formacija vojske, kakor je danes, je najboljša. Garde ni treba zmanjšati, ker se v vojni uporablja kot navadna divizija. Spomladi bomo začeli izdelovati naše topove in municijo. Vojasnice ni dovolj in jih je treba nekaj zgraditi. Vsako leto bomo zgradili 200 avionov. Kredit za mornarico je zadosten. Število generalov je toliko, kakor je potrebno. Pred vojno so bili polkovniki armijski poveljniki, a to je rušilo disciplino. Naša vojska ni kasta. Vojaki in oficirji se imajo pri nas radi. Dve tretjini oficirjev so pri nas kmetski sinovi. Z ministrom za zgradbe se bova sporazumela, da sodeluje vojska pri gradnji potov in železnic. V vojski vlada verska toleranca. V knjižnicah imajo vojski knjige, ne pa listov, ker politika ni za vojaško službo. Ako v Makedoniji škodi malarija Slovence, škodi istotako tudi Hrvat in Srbu. Vodimo boj proti malariji. Prosi, da se proračun sprejme. Smodej popravlja besedo kasta, rekoč, da je mislil samo na zlorabe.

Ob 11. je bil izglasovan proračun ministristva vojske in mornarice z 9 proti 2 glasovoma. Proti sta glasovala Smodej in Vujić. Prihodnja seja je danes ob 4. Na dnevnem redu sta dve zelo važni ministristvi zunanjih in notranjih poslov.

PRED SESTANKOM NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 25. jan. Danes dopoldne se sestane narodna skupščina. Pred tem se bo vršil dogovor med predsednikom vlade in predsednikom skupščine o dnevnemu redu skupščine. Današnja seja bo najbrž prav kratka, a zanimanje za ostale se je zelo veliko.

Vse skupine so pozvale v Beograd vse svoje poslance in pričakuje se, da bodo že danes v Beogradu navzoči skoro vsi narodni poslanci. Misli se, da bodo na prvih sejah vsekakor podane vse nepratekmujeja med seboj, katera bo več dosegla za narod.

Zato pa tudi po nedeljskih volitvah ni časa za uživanje lavorik, temveč sedaj je čas dela in sicer splošno koristnega dela, ne pa strankarskega pretepanja.

Šele ko bodo znale stranke zaupanje naroda izkoristiti, šele ko bodo dokazale, da niso talentov samo azkopale v zemljo, šele potem bodo tudi dosegle končno in resnično zmago. V nasprotnem slučaju pa bodo pomnožile legijo nevolilcev, in končno dokazale, da je njih politika tako brezplodna, da more navdušiti le še poklicnega strankarskega agitatorja.

Zato čestitamo vsem strankam k zmagam ter čakamo na efekt — teh zmag.

vilnosti, ki so se dogajale o priliki volitev za oblastne skupščine, kar bo še tem bolj povečalo interes za seje narodne skupščine.

VELIK NAPREDEK ZEMLJORADNIŠKOV.

Beograd, 25. jan. Neki zemljoradniški pravak je rekel glede na oblastne volitve to-le: Število izvoljenih oblastnih poslancev zemljoradniške stranke odgovarja približno številu 15 narodnih poslancev. Ako se poleg tega upošteva, da so pri volitvah favorizirane velike stranke, potem si lahko mislite, da smo zadovoljni. Razume se, da rezultati, ki so jih prinesli listi, ne nudijo prave slike. Za sedaj se more reči, da smo se znatno okrepili v Bosni in Banatu, kjer so se, kakor izgleda, presipavale kroglice, ker nismo dobili v čisto zemljoradniških srezih nobenega poslanca.

IZID VOLITEV V PREČANSKIH KRAJIH.

Zagreb, 25. jan. Izid volitev v krajih izven Srbije in južne Srbije je ta-le: Hrvatska seljaška stranka 260, radikali 140, samostojni demokrati 89, Slovenska ljudska stranka 83, muslimani in demokrati 67, zemljoradniki 32, hrvatska federalistična stranka 9, črnogorski federalisti 5, socialisti 4, nezavisna delavska stranka 3, pučka stranka 1, pravaši 1.

Za sporazum z Nemci.

(Resna beseda našim strankam.)

Dr. Camillo Morocutti je priobčil v »Narodnem Dnevniku« članek »Politika sporazuma Nemcev v Sloveniji«, ki je tako velikega pomena ravno za Slovence, da bi moral takoj zbuditi splošno pozornost in izzvati najživahnejšo diskusijo v vsej naši javnosti.

Dr. Morocutti je mlad mož in mu želimo, da bi še sam užival srečne dneve popolnega sporazuma med Nemci in Slovenci, za kakoršen je že mnogo pisal in deloval in kakoršen bi prinesel tudi nam Slovincem boljše čase. Na prvem panevropskem kongresu je imel predavanje »Pancuropa und die Minderheiten«, ki je zadnje dni izšlo tiskano v 15. zvez. Coudenhovejeve »Pancurope« in ga toplo priporočamo naši javnosti, da ga pozorno čita in o njem mnogo razmišlja. Moje najgloblje prepričanje je, da le v uresničenju tam navedenih razlaganih idej je zavisna tudi usoda našega naroda.

Star sem in osivel sem v delu za boljšo bodočnost svojega naroda, zato naj mi dosedanj znanzi, prijatelji in sodelavci le verujejo, da sem iz dna duše prepričan o tem, kar sem rekel. Zato podpisujem vsako besedo Morocutti-jevega članka in se ne morem dovolj prečuditi, da je ostal deslej brez odziva v naši javnosti.

Ta malomarnost je zločin na bodočnost našega naroda, zlasti pa zločin proti našim zasužnjenim bratom. — Strankarstvo pri nas je tako zaslepljeno, da gleda v vsakem vprašanju le na to, kaj more koristiti ali škodovati stranki in ne narodu v celoti. In zato se nobena stranka pri nas ne more jasno izjaviti niti v tako neizmerno važnih vprašanjih, ki jih prinaša v javnost dr. Morocutti z zgovorno besedo in podprto s tako tehničnimi argumenti, da morajo biti jasna vsakemu otroku.

Vest in skrb za bodočnost naroda me sili, da zopet kličem našim odgovornim politikom: Streznite se in postavite na prva mesta svojih programov ideje o rešitvi manjšinskega vprašanja, kakor jih razvija dr. Morocutti kakor jih vodi naš dr. Wilfan na ženevskih kongresih (glej njegov članek v istem 15. zvezku »Pancurope«), in kakor sem jih razpravljal tudi jaz v tem listu.

Ali se moji današnji čitatelji ne spominjajo, kolikokrat sem na tem mestu klical: Koroško vprašanje ni edino in ne najvažnejše, to rešiti ne sme biti težavna naloga, to treba rešiti za vsako ceno, da bomo imeli mogočnega zaveznika ob reševanju mnogo važnejših manjšinskih vprašanj...

Dr. Morocutti je bil med našimi Nemci tisti dobi duh, ki je lani obrnil pozornost vsega kulturnega sveta na naše koroške brate, ko je povzročil znano spomenico na koroški deželni zbor s pozivom, naj vredi razmerje med večino in slovensko manjšino na podlagi neke dobro umevane avtonomije. In naglašano je bilo načelo, ki ga je bil svočs celo Pribečič usvojil, da vse tiste pravice, ki jih bodo uživali koroški Slovenci, naj bodo dovoljene tudi Nemcem v Jugoslaviji. Ali ni to načelo zlata vredno? Ako se kdo pri nas boji, da bi se to načelo pošteno ne izvajalo, prav, taka previdnost ni odveč, ali naj bodo postavljeni kontrolorji, ki naj vedno sledijo vsem dogodkom med našim narodom na Koroškem. Toda radi sumničjenja ostati doma v zapečku in prezreti tako silno važne predloge, je — zločin nad našim narodom, zapomnite si: to je zločin, ki ga javno dolžim vse naše politične stranke brez razlike.

Dr. Morocutti pravi povsem umestno v svojem članku: »Popolnoma pravilno se je na tem mestu omenilo, da je neopravičljiva napaka vseh slovenskih strank brez razlike, da niso zavzele k lanskemu spomeniku Nemcev v Sloveniji o avtonomiji prav nikakega stališča.« — Z elegantno gesto krete tisti nesramen slovenski šovinizem, ki meni, da pomenja ta politika izpodkopavanje slovenske narodne edinstva in pangermansko ogroženo Slovenije. To osnovno napako šovinistične protinemške mentalitete pomenljivo poboža z izjavo, da je nemška manjšina v Sloveniji sicer majhna in razcepljena, toda ona je še vedno del sedemdesetmilijskega nemškega naroda, največjega in najbolj delavnega kontinentalnega naroda v Evropi, ki meji v najširšem obsegu na Slovence. In kako lepo pravi dalje: »Iz teh osnovnih dejstev sledi za vsakega slovenskega realnega politika gospodarske, kulturne in ne nazadnje tudi zunanje politične in manjšinsko-politične nujnosti in potrebe za lasten narod in za lastne slovenske manjšine, katerih

ne sme prezreti, če v resnici skribo in se v polni meri zaveda odgovornosti za nacionalno in gospodarsko blagostanje svojega naroda.«

Nemec tako plemenitih stremiljenj kakor dr. Morocutti ni hotel našim ljudem kaj več reči, zato dopolnim jaz njegove besede po slovensko in pravim: Nemci bodo najbrže veliko manj potrebovali nas, nego mi njih. Sedemdesetmilijski narod take korenine, kakor nemški, ta si bo znal pomagati v vsakem položaju, on gotovo najde zaveznikov po svoji želji in potrebi ali vprašanje je, ali si jih najdemo mi. Le poglejte vse tiste takozvane zaveznike in prijatelje, kako se obnašajo, kako vihravo in premeteno kujejo spletke drug proti drugemu in kako malo prihajajo mi v poštev pri njihovih medsebojnih obračunavanjih. Na koga se smemo zanesiti?

In ura bi je dvanajsta, da ugodne prilike ne zamudimo, kajti ako slovenska zapečarska kratkovidnost utruje celo take prijatelje med Nemci, kakoršen je brez dvoma dr. Morocutti in njegovi somišljeniki, tedaj bo zamujeno vse in morda se nam podobne prilike ne ponudijo nikdar več.

Zakaj bi ne bili od sra enkrat veseli tako poštene izjave, kakoršna je Morocutti-jeva, ko pravi, da gre Nemcem v Sloveniji za načelno, za pošteno politiko, za opustitev mržnje in medsebojne napetosti. Ta nemška politika v smislu aktivizma in pozitivnega sodelovanja se je pokazala v koaliciji z našimi strankami za bodoče volitve. O njej pa pravi še doslovno: »Z vidika nastajajoče politične situacije v Evropi, pri čemur ima Nemčija že danes vodilno mesto, pomenja ta koalicijska za slovenski narod ne samo notranje-političen, temveč tudi manjšinsko-političen in zunanje-političen vspeh.«

Da nam mora dajati šele Nemec take lekcije, ki so neizpodbitne, je tudi znak naše strankarske razpadanosti, ko si nobena stranka ne upa do kakšnega bolj odločnega koraka v tem tako neizmerno važnem vprašanju.

Dr. Morocutti je namignil, da bo Nemčija v Zvezi narodov imela važno besedo, marsikaj najbrže odločilno besedo. To isto sem že davno poročal tudi jaz in sem rotal naše politike, naj storijo že zdaj vse, da bo tedaj obenem tudi naša zagotovitev. Dalje pa je tudi povedal, da Nemci v Sloveniji snujejo »Nemško ligo za Zvezo narodov«, to je tisto, kar sem večkrat očitil našim rojakom, da je še niso ustanovili tudi v Ljubljani, da bi bili v oporo našim tam preko, da ne bodo tako sramotno osamljeni, kakor so bili na zborovanju v Solungradu. Zdaj pa pomislite našo opozicijo, ako bodo Nemci v Sloveniji imeli na zborovanjih lige svoje zastopnike, ki jih bo podpirala mogočna Nemčija, a naših tam ne bo nikogar. Potem pa bodo naši listi zabavljali in ropotali proti Nemcem itd., mesto da bi se trkali na prsi in skesano govorili: naša culpa, naša maxima culpa!

Za sklep naj samo še častitam dr. Morocutti-ju za poštene besede in izjave v rečenem članku in v poročilu na panevropskem kongresu. To so bile moške besede iz poštene srca in poštene volje, da bi res prišlo do prijateljskega sporazuma med dvema narodoma, ki sta po legi in zgodovini tako tesno vezana drug na drugega. Tesna zveza med njima je imperativen pogoj za nadaljni razvoj našega naroda, za našo boljšo bodočnost. Preteklost je za nami in marsikaj moramo pozabiti, moramo v našem interesu ne toliko Nemcev. Naše stranke pa pozivljamo, da se začnejo resno pečati z vprašanji, ki jih je sprožil dr. Morocutti. Molk je zločin, poštena polemika pa bi razčistila vse pomisleke in bi pripomogla, da se morda vendarle ves naš narod združi z onimi faktorji v Evropi, ki nam edini morejo in hočejo pomagati. Rekel sem! A. G.

Politične vesti.

Volivni rezultati še niso znani iz vseh krajev države in zato so še posledice nedeljskih volitev negotove. Vendar pa je že danes mogoče reči, da posebnih izprememb ne bo. Pohod proti HSS se je ponesrečil ravno tako kakor pred leti in slejkoprej je edino HSS upravičena zastopati Hrvate, kakor gre za Slovence ta pravica edino SLS. Pa tudi v srbskih pokrajinah se ni mnogo izpremenilo, dasi so tu izpremembe najbolj močne. Predvsem je očiten napredek demokratov in zla-

sti še zemljoradnikov v Bosni. Ohranili so si sicer radikali še večino med Srbi, toda ta je danes silno zmanjšana. Posledica volitev bo zato po vsej verjetnosti ta, da ostane zaenkrat še vse pri starem, da pa se bo vlada vedno težje branila proti naraščajoči moči opozicije in da je vprašanje razširjenja vlade danes znatno bolj aktualno ko prej. Zlasti pa bo moral tudi g. Uzunović sedaj resno misliti na to, če misli še nadalje vladati proti Slovincem. Mislimo, da mora enkrat tudi g. Uzunović izprevideti, da je vendar malo čudno, če se vlada imenuje vlada kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev, a se ravno te stalno potiska v ozadje, pa čeprav je Slovenija po svoji kulturni stopnji prva pokrajina v državi, v davčnem oziru pa naravnost velezaslužna za državo. Ni ravno znak državniške modrosti g. Uzunovića, da ga bodo šele volivni rezultati privedli k spoznanju te najbolj elementarne politične resnice.

Razvoj gre v Jugoslaviji na levo. Desničarji v Jugoslaviji so upali, da bo pri nedeljskih volitvah Radić propadel in da stopijo na njegovo mesto sami demokrati oziroma drugi desničarji. Ta račun se je popolnoma izjalovil. V Sloveniji so nazadovali sicer radićevci, ampak v prvi vrsti vsled notranjih nesoglasij in to je najbolj vidno v narasli volivni abstinenca. V okrajih, kjer je SKS najbolj nazadovala, ni SDS niti najmanj napredovala, dočim je SKS na Gorenjskem, kjer ni bilo notranjih sporov celo neznatno napredovala. V Bosni so silno napredovali zemljoradniki, na Hrvaškem so vzeli Radiću glasove le federalisti in v Srbiji se je morala SDS zadovoljiti z revnima dvema mandatom, da je tako zaključen dokaz, da gre političen razvoj pri nas na levo. Po napakah desničarskih strank končno tudi drugače biti ne more.

Marx je sprejel mandat Hindenburga in sedaj se pogaja z nemškimi nacionalci in nemško ljudsko stranko za sestavo meščanske vlade. Pogajanja pa potekajo zelo počasi, ker je v centru vedno močnejša struja, ki odločno zahteva, da ne sme meščanska vlada niti najmanj škodovati republikanski misli. Pogajanja niso privedla vsled tega tudi še do nobenega zaključka in se danes nadaljujejo. — V demokratijskih krogih je izgubil Marx precej na simpatijah, da je sploh sprejel Hindenburgov mandat, ker pomeni Hindenburgovo pismo udarec proti parlamentarizmu.

Položaj na Kitajskem. Kakor poročajo iz Šanghaja, je prišlo tam do burnih demonstracij, pri katerih je bilo več žrtv. Za varstvo koncesij so mobilizirani inozemski prostovoljci, kantonske čete so premagale pred Šanghajem čete šanghajskega guvernerja. V Angliji so vsled kitajskih dogodkov zelo vznemirjeni. Churchill namerava prekiniti svoje potovanje po sredozemskih deželah in se vrniti v London. Vesti iz Kitajske poročajo da bo kantonskim četam zelo težko pomiriti ekstremne delavske elemente. Iz severne Anglije odideta na Kitajsko dva bataljona. Tudi Združene države so vsled kitajskih dogodkov vznemirjene. Njihovi državljani na Kitajskem se pripravljajo k begu. Sedaj se nahaja v kitajskih vodah 26 ameriških vojnihih ladij, 17 vojnihih ladij na Filipinih pa je dobilo povelje, da takoj odplovejo na Kitajsko. Združene države pripravljajo še druga ojačenja na Kitajskem.

Kratke vesti.

Belgijska vlada pripravlja novo porazdelitev dohodninskega davka, ki bi zlasti zadela nižje sloje čemur pa se upirajo socialisti. Pričakovati je vlačne krize.

Lloyd George je izvoljen za predsednika liberalne stranke, ker je dal v strankin fond milijon funtov šterlingov.

»SDS BO JEDRO NOVE POLITIČNE SITUACIJE.«

Tako so pisali še v nedeljo listi SDS in hoteli svoje bralce uveriti, kako silna bo zmaga SDS.

Volitve so prišle, vse »zmage« SDS so znane, samo o jedru nove situacije se nič ne sliši.

Ampak to tudi ni važno. Glavno je, da je bil v nedeljo o tem prepričan volilec SDS in da bo strumno tudi na dan prihodnjih volitev o tem prepričan.

Pa recite, če ni hvaležna stvar biti političen voditelj, ko pa so volilci tako idealno lepo lahko verni.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 25. januarja: zaprto.

Sreda, 26. januarja: Ugrabljene Sabinke. — Red B.

Četrtek, 27. januarja: zaprto.

Petek, 28. januarja: Pri lepi krčmarici. — Red D.

Sobota, 29. januarja: Slaba vest. Delavska predstava po znižanih cenah. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 25. januarja: Nižava. — Red A.

Gostuje g. Rudolf Bukšek.

Sreda, 26. januarja: Figarova svatba. — Red C.

Četrtek, 27. januarja: zaprto.

Petek, 28. januarja: Ples v maskah. — Red E.

Abonente reda B in D opozarjamo, da se je zamenjal totedenski dramski repertoar iz tehničnih razlogov in sicer tako, da imajo abonenti reda B predstavo »Ugrabljene Sabinke« v sredo 26. t. m., abonenti reda D pa predstavo »Pri lepi krčmarici« v petek, dne 28. t. m.

G. Rudolf Bukšek gostuje v ljubljanski operi danes v torek 25. t. m. in sicer poje vlogo Sebastjana v D'Albertovi operi »Nižava«. Ostala zasedba tega večera je sledeča: Marta — ga Thierry — Kavčnikova, pastir Pedro — g. Knittl, vaškega motogoca Sebastjana poje g. Bukšek, starčka Tomaža — g. Betetto. »Nižava« se poje danes po skoro dvomesečnem presledku to pot za abonente reda A.

Vaša Prihoda je danes eno najslavnejših imen, kar se jih imenuje v svetovnih časopisih Evrope in Amerike. Vaša Prihoda je brez dvoma največji vijolinski virtuos sedanjega časa in njegovi koncerti pomenijo za vsako mesto, kjer koncertira ta veliki umetnik — muzikalni dogodek posebne vrste. V Ljubljani priredi svoj koncert pod okriljem Glasbene Maticе in sicer 3. Februarja 1927 v Unionski dvorani. Prvokrat je nastopil v Ljubljani začetkom vojne še kot razmeroma neznan vijolinski, absolvent prškega konservatorija in je že takrat ogrel vse poslušalce. Predprodaja vstopnic od torka dalje v Matični knjigarni.

Vaša Prihoda. Za koncert tega najslavnejšega vijolinskega virtuoza se dobivajo vstopnice od danes popoldne dalje v Matični knjigarni.

»ŽENSKI SVET.«

Izšla je 1. letošnja številka »Ženskega Sveta«. Vsebinska je sledeča: Obrazi in duše. — Zofka Kveder - Demetrovičeva. — Pod križem. — Pesem. — (Ksaver Meško.) Junakinja zvestobe. — Povest iz turških časov. — (Lea Faturjeva.) — Deseti brat. — Pesem. — (Pavel Golia.) — Mati pripoveduje pravljice. — (M. Jezernikova.) — Ob zibelci. — Pesem. (Marijana Kekaljeva.) — Nevarna igra. — (Po Strindbergu F. B.) — Večite čežnje. — (Karlo Kocjančič.) — Kongres narodne ženske zveze SHS na Bledu. — M. Govekarjeva.) — Gospodinjstvo kot poklic. — Zgodi se včasih. — Pesem. — (Radivoj Rehar.) — Naša deca. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Higijena. — Kuhinja. — O lepem vedenju. — Iz naše skrinje. — Ročna dela. —

Ch. Lucieto:

Spomini francoskega vojnega detektiva.

Tako sem poslal svojemu šefu fotografijo, ki jo priobčujem in na kateri je v sredi cesar med Hindenburgom na njegovi desni in Ludendorffom na njegovi levi, kako ogledujejo na zemljevidu položaj na podlagi poročila, ki ga je bil prinesel oficir glavnega stanu.

Fotografija, katero sem si preskrbel isti dan, ko je bila napravljena, je bila fotografirana od oficijelnega dvorskega fotografa g. A. S., ki je imel povelje, slediti cesarju povsod, da »fiksira za zgodovino« delovanje in kretnje »Gospoda vojnih trum«.

Kot si lahko mislite, ta fotografija ni prišla sama od sebe v mojo listnico, kakor tudi ne druga, na kateri je videti cesarja poleg njegovega poljskega avtomobila. M. S., ki je bil vedno v cesarjevem spremstvu, bi že moral vedeti, da je neodpušljivo, če človek pusti svoj fotografski aparat v garderobi, posebno če so v tem aparatu take zanimive plošče, kot one, ki jih priobčujem.

Te fotografije sem poslal svojemu šefu in ta jih je poslal naprej v Berlin, samo da pokaže nemškemu špijonažnemu uradu, da nadzorujemo vse, kar se godi v

Nemčiji. Lahko si predstavljate, kako neprijetno presenečenje je bilo to za Nemce.

Pomislite vendar! V Essenu se je nahajal francoski agent ob istem času, kot cesar in visoke osebnosti njegovega spremstva.

In kaj bi bilo, če bi ta agent hotel ubiti cesarja? Če bi se mu bilo dopadlo, da mu izpali par streliv iz svojega browninga v obraz!

Ne vem, če je ubogi M. S. sploh kdaj zvedel, za kaj je šlo. Jaz vem samo toliko, da so ga poljski orožniki aretirali in vtaknili v luknjo. Bil je sedem mesecev zaprt in naravno izgubil svojo službo na dvoru.

Pa vrnilo se je k našemu orožniku. V soboto zjutraj sem ga čakal v gostilni. Prišel je po me ob domenjani uri.

Najprej me je vprašal:

— Ali imate seboj »mojih« 2000 mark?

— Imam 2000 mark, sem mu odgovoril. Tukaj so. Kje pa imate vi svoje?

— Sakrament! Vidim, da mi ne zaupate.

— O ja! samo vi mi pripovedujete tako izredne stvari, da sem vendar nekoliko nezaupljiv.

— Lepo! Pripravite se pa na še bolj čudovite stvari!... Toda, če hočete, bova kar odšla, kajti pozneje bo vsak dostop na topniško strelišče prepovedan.

Poznam pa luknjo, iz katere boste lahko izborno opazovali streljanje.

Odšla sva in po čisto nemogočih potih slednjič dospela do topniškega strelišča, sredi katerega, to se pravi kakih 1200 m proč od poskusnih baterij, je bilo nameščenih 100 ovac.

— Kaj vraga delajo te ovce tam? sem vprašal svojega tovariša.

Nasmehnil se je, potem pa je dejal:

— Te ovce predstavljajo francoske in angleške svinjne. Boste takoj videli, koliko jih bo ostalo pri življenju.

— Ali bodo služile te ovce kot tarča?

— Ali je to kaj tako čudnega? Vendar ne boste hoteli, da se preizkusijo nove granate na človeških bitjih?

— Gotovo da ne.

Čisto v ozadju strelišča so se pomikale vojaške straže in poleg vrat so izstopali oficirji iz svojih avtomobilov in cela skupina je pričakovala cesarja.

Ta se je kmalu prikazal.

Šel je mimo častne straže s svojim spremstvom, podal enemu ali drugemu roko in stopil na strelišče, kjer sta stala, dobro vidna, en 77 mm poljski top in en mornariški top.

(Dalje prih.)

Podrobni rezultati

RADOVLJICA.

(Števila pomenijo: 1. Število volilcev. 2. SLS. 3. SKS. 4. SDS. 5. ZDS. 6. NRS. 7. Ber-
not.)

Begunje 322, 120, 13, 81, 2, —, 1.
Boh. Bistrica 697, 194, 52, 68, 98, 21, 3.
Brezica 371, 129, 10, 34, 91, 4, 2.
Dovje 370, 97, 7, 89, 63, 12, 8.
Bled 549, 141, 36, 172, 11, 8, 3.
Gorje 642, 325, 50, 68, 27, 1, 37.
Jesenice 673, 214, 9, 134, 47, 43, 9.
Sava 609, 236, 1, 97, 104, 4, 11.
Kamna gorica 257, 155, 1, 16, 41, 2, —.
Koroška Bela 746, 197, 3, 101, 183, 9, 23.
Kranjska gora 440, 142, 32, 56, 63, 10, 2.
Radovljica 723, 321, 81, 137, 24, 2, 6.
Mošnje 340, 151, 15, 43, 5, 1, —.
Ratece 167, 64, 35, 10, 13, 2, 1.
Srednja vas 580, 227, 89, 42, 40, 3, 1.
Dobrava 278, 49, 8, 30, 38, 5, 32.
Sv. Križ 85, 56, —, 3, 2, —, —.
Ljubno 110, 46, 2, 42, —, —, —.
Ovišje 265, 109, 20, 73, 3, —, 1.
Ribno 422, 181, 72, 14, 4, 4, —.
Koprivnik 191, 79, 7, 50, —, —, —.

OKRAJ LJUBLJANA - OKOLICA.

(Števila pomenijo: 1. Število volilcev. 2. SLS. 3. SKS. 4. ZSD. 5. SDS. 6. NRS. 7. Ber-
not.)

Borovnica 527, 173, 28, 76, 41, 12, 2.
Brezovica 636, 278, 69, 41, 16, 1, 4.
Dobrova 582, 263, 64, 71, 7, —, 1.
D. M. v Polju 1194, 347, 57, 172, 114, 6, 8.
Dolsko 228, 121, 16, 12, 3, —, 1.
Grosuplje 689, 378, 59, 9, 27, 18, 2.
Glince 789, 295, 28, 114, 109, 6, 7.
Vič 591, 179, 9, 75, 126, 11, 3.
Horjul 356, 211, 32, 4, 5, —, 1.
Ježica 559, 258, 42, 61, 55, 1, 1.
Kopanj 181, 99, 4, 1, 9, 3, —.
Medvode 676, 242, 53, 22, 42, 2, 9.
Moste (šola) 541, 200, 25, 110, 50, 9, 1.
Vodmat-Selo (Društ. dom) 617, 205, 14, 83, 92, 25, 3.
Polhov gradec 390, 198, 52, 5, 5, 1, —.
Presejce 396, 103, 48, 24, 27, 2, 4.
Rakitna 177, 97, 19, 1, 2, 1, 1.
Radnik 284, 129, 15, 14, 40, 9, 1.
Sostro 652, 433, 12, 57, 29, 4, 1.
Sp. Hrušica 506, 187, 16, 78, 43, 5, 2.
Studenec - Ig 638, 191, 139, 11, 59, —, —.
St. Jurij 410, 240, 70, 2, 6, 1, —.
St. Vid 699, 369, 52, 48, 86, 14, 4.
Šmarje 387, 122, 54, 2, 15, 4, 1.
Šmartno 506, 162, 45, 79, 12, 1, 11.
Vrhnika 1693, 780, 43, 24, 177, 11, 77.
Zg. Šiška 624, 145, 67, 22, 134, 4, 40.
Zelmalje 317, 45, 98, 2, 7, 1, —.
Črni vrh 260, 140, 7, 3, 4, 1, 1.
Črnače 395, 229, 16, 38, 4, 1, 3.
Dol 265, 167, 43, 2, 7, 1, —.
Sv. Jošt 171, 126, 43, —, 1, 1.

KRŠKO.

(Števila pomenijo: 1. Število volilcev. 2. SLS. 3. SKS. 4. SDS. 5. ZDS. 6. Soc. 2.)

Boštanj 455, 69, 114, 37, 2, 10.
Bučja 274.
Cerklje 760, 444, 88, 36, 3, —.
Veliki Podlog 463.
Čatež 422, 182, 32, 62, 12, 4.
Kostanjevica 643, 387, 63, 20, 1, 1.
Krško 376.
Sv. Duh 327.
Mokronog 598, 278, 117, 16, 3, 1.
Radeče 691, 210, 23, 100, 4, 66.
Raka 789, 261, 38, 166, 3, —.
Studenec 482, 133, 80, 12, —, —.
Sv. Križ 319, 179, 60, 1, 1, —.
Sv. Jurij pod Kumem 606.
St. Janž 609, 172, 95, 54, 1, 20.
St. Jernej, 1106, 580, 229, 15, 1, 4.
St. Rupert 934, 308, 320, 17, 2, 4.
Škocjan 568.
Šmarjeta 508.
Trebelno 481, 259, 69, 2, —, —.
Tržišče 287, 143, 37, 10, —, 3.
Velika dolina 425, 191, 99, 46, —, —.
Leskovec 644, 268, 100, 26, 1, 1.
Buševca vas 293, 192, 18, 20, —, —.

Mariborska oblast.

KONJICE.

(Števila pomenijo: 1. Št. volilcev. 2. SLS. 3. SKS. 4. ZDS in 5. SDS.)

Čadranj 627, 271, 7, 42, 36.
Konjice I. 559, 250, 19, 35, 14.
Konjice II. 484, 198, 8, 22, 64.
Loče 560, 241, 20, 22, 26.
Prihova 360, 247, 5, 4, 5.
Sv. Jernej 256, 120, 14, 13, 10.
Stranice 129, 47, 23, 1, 7.
Spitalje 350, 137, 8, 4, 22.
Vitanje 418, 191, 35, —, 21.
Zreče 320, 147, 5, 15, 17.
Hudina 241, 100, 18, —, 3.
Kebelj 178, 119, 12, —, 2.

OKRAJ LJUTOMER.

(Števila pomenijo: 1. Število volilcev. 2. SLS. 3. SKS. 4. Lipovec, 5. SDS. 6. Sov.)

Apče 554, 140, 28, —, —, —.
Cezanjevci 356, 183, 8, 3, 31, 1.
Cven 275, 159, 51, 19, 8, 2.
Drobtinci 381, 58, 12, —, 3, —.
Gor. Radgona 443, 328, 17, 5, 71, 8.
Ivanjci 600, 320, 82, 2, 35, 1.
Ljutomer 445, 119, 41, 5, 105, 15.
Mala Nedelja 587, 213, 118, 5, 32, 1.
Muršak 325, 187, 15, 6, 8, —.
Orehovec 386, 163, 48, 3, 29, 1.
Okoslavci 206, 116, 31, 1, 2, 1.
Plitvički vrh 556, 208, 14, 4, 9, —.
Presika 385, 241, 10, 8, 12, 5.
Radenci 545, 347, 32, 4, 34, 2.
Stara cesta 201, 92, 3, 2, 23, 1.
Videm 626, 380, 70, 4, 21, 1.
Vrže 372, 166, 32, 7, 103, 1.
Stara Nova vas 324, 180, 15, 6, 21, 1.

Dnevne vesti.

PO ZMAGI.

Zmagala je SDS, zmagala je SLS in naše vodilno časopisje je nad doseženimi zmagami navdušeno.

Vpraša pa se, kaj bodo od te zmage imeli oni, ki so z navdušenjem glasovali za obe stranki. Ali naj bo zmaga dosežena samo zato, da se bomo šele sedaj prav začeli iti »klerikalce« in »liberalce«, ali pa naj sledi zmagam skupno delo vseh za napredek naroda. Z drugimi besedami: Ali naj zmaga samo povečajo strankarsko nestrpnost ali pa naj zmaga pokažejo, da so zmagovalci širokogrudni in da imajo zmage zmisel.

Mislimo, da je čas, da bi postal ta zmisel že enkrat viden ker od 1. 1920 »zmagujemo« stalno, naše gospodarstvo pa propada.

Menda vendar niso zmage same sebi namen!

— Ministrstvo za narodno zdravje je vstavilo v svoj proračun večje kredite za šolske poliklinike. Nove šolske poliklinike bodo predvsem oni šolski okraj, kjer vladajo slabe zdravstvene razmere in kjer obiskuje šolo mnogo otrok.

— Iz finančnega ministrstva. V finančnem ministrstvu se pripravlja večji ukaz o imenovanju, napredovanju, upokojitvi in premestitvi davčnih in carinskih uradnikov ter uradnikov finančnih uprav in kontrol.

— Podpore glasbenim šolam in društvom. Prosvedno ministrstvo je postavilo v proračun bodočega proračunskega leta znesek 180.000 kot subvencije glasbenim šolam in društvom. Od tega kredita dobe glasbene šole v Ljubljani in Mariboru po 40.000 Din.

— Podpornemu društvu slepih Ljubljana Wolfova 12 so darovali: Katoliško prosvedno društvo Rakek mesto venca na grob pokoj. g. Jos. Steržaju Din 140. Učiteljsko osnovne šole Vrhnika v spomin pokojne učitelj. Angele Petrič Din 150, g. J. Kolšek, trgovec, tu, dobil od strank kot odškodnino za koledarje Din 300, ki jih je podaril slepim. — Vsem darovalcem najiskrenejša hvala — odbor.

— Velik dar Rockefellerjeve ustanove monakovskemu znanstvenemu inštitutu. Rockefellerjeva ustanova v Newyorku je sklenila, da podari nemškemu inštitutu za psihiatrijo v Monakovem razven 250 tisoč dolarjev, ki jih je nakazala lanske poletje, še 55.000 dolarjev. S tem je obstoju inštituta zasiguran.

— Pobijanje spolnih bolezni v Nemčiji. V nemškem parlamentu se pretresa zakonski načrt o pobijanju spolnih bolezni. Po načrtu je zdravljenje za obolenega obligatorično. Dovoljenja za zdravljenje spolno-bolezni ne izdajajo samo specializirani. Siromašni ljudje se bodo zdravili brezplačno. Nadzorstvo nad bolniki bo poverjeno posebnemu uradu. Kdor bo prodajal brez dovoljenja zdravila zoper spolne bolezni bo kaznovan z zaporo do enega leta. Kdor bo bolan spolno obboleval, bo kaznovan z zaporo do treh let. Z novim zakonom se uredi tudi vprašanje prostitucije: kaserniranje prostitutk se ukine.

— Silna neurja v Italiji. V Anconi je besnela v soboto strahovita nevihta. Skeraj vse ulice so bile poplavljenе. Na nekaterih krajih je stala voda do tri me-

tre visoko. Celo v centru mesta je vdrla voda v kleti. Okoliške vasi so pod vodo. Materijalna škoda je ogromna, človeških žrtev, kolikor je doslej znano, ni. — Tudi v mesinskem zalivu in v južni Kalabriji so bili veliki nalivi. Na nekaterih mestih so se udrli na železniške tračnice zemeljski plazovi, tako da je promet na večjih krajih prekinjen. Več oseb je lahko poškodovanih.

— Velikanski požar v Leipzigu. Te dni je izbruhnil v eni od nekdanjih vojašnic v Leipzigu velik požar. V poslopju se nahaja razve policije več trgovskih in industrijskih obratov. Požar se je razširil na v bližini se nahajajoče skladišče municije. Rešiti je bilo mogoče samo konje in kakih 6000 komadov municije. Ostala municija je eksplodirala. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno.

— Aretiran policijski uradnik. Kosta Ivković, policijski uradnik v Sarajevu se je lanske leto poročil. Ves čas od svoje poroke dalje je poskušal doseči, da mu prepíše njegova žena polovico premoženja na njegovo ime. Vsled tega je prišlo med njima večkrat do burnih scen. Ko se je te dni vrnil Ivković nekega večera pijan domov, se je z ženo ponovno sprl radi tega. V prepiru je oddal Ivković nenadoma dva strela na svojo ženo ter jo težko poškodoval. Ženo so prepeljali v bolnico, Ivkovića pa za zamrežena okna.

— Čin umobolnega. Te dni se je odigrala na finančnem uradu Berlin - Neukölln krvava tragedija. Ruski emigrant Hackbusch poseduje v Berlinu tovarno za gramofonske plošče. Nedavno je izvršila davčna oblast v tovarni revizijo ter ugotovila v knjigovodstvu neke nerednosti. Vsled tega je bil Hackbusch ponovno pozvan na finančno oblast na odgovor. Povedali so mu, da bo imel neprijetnosti. Dasi je šlo samo za malenkostno globo 200 mark, si je vzel Hackbusch tako k sreči, da je pisal finančnemu uradu že pred par dnevi pismo, da si vzame, če mu ne bodo dali miru, življenje in da bo umoril vrhu tega vso svojo družino, češ, da je življenja sit: bil je premožen trgovec, vsled inflacije pa je izgubil vse svoje premoženje. Te dni se je pojavil nenadoma s svojim enajstletnim sinom zopet v finančnem uradu. Ker mu je izjavil uradnik, da je odstopil akt drugam, mu je izročil Hackbusch neko pismo. Med tem ko je uradnik to pismo odpiral, je potegnil Hackbusch samokres ter oddal na svojega nič hudega slutitega sina strel, naka je obrnil orožje proti sebi. Predno pa si je mogel pognati kroglo v sence, so ga prijeli in razorožili. Stanje dečka je brezupno. Hackbusch je očitno abnormalen.

— Napredovanje vlomilske tehnike. V Berlinu so vlomili te dni neznani svedrovi oklopno blagajno najnovejšega tipa, ki je veljala doslej kot absolutno si-

gurna pred vlomom, ker se nahaja za jeklenimi ploščami stena od betona, ki se ne da raztopiti. Vlomilci so zastrli v prvem nadstropju okna, se poslužili električnega toka, ki oskrbuje razsvetljavo ter navrtali betonsko steno z jeklenim svedrom. Odnegli so 13.000 mark.

— Umor iz pohotnosti. Te dni se vrši v Duisburgu proces, ki vzbuja z ozirom na psihološke motive dejanja veliko senzacijo. 18-letna Käthe Hagedorn, deklica iz dobre meščanske rodbine, je zvala neko 5-letno deklico in nekega 6-letnega dečka v gozd ter jima prerezala žile na vratu in na zapestjih, da sta izkrevavela. Da nista mogla kričati, jima je natlačila zemlje v usta. Ko so umorjena otroka našli, se je trudila policija sprva zama, da bi bila izsledila morilca. Čez nekaj časa pa se je zglasila na policiji Käthe Hagedorn ter obdolžila nekega kleparja, da je izvršil umor. Možu se je posrečilo dokazati svoj alibi, dočim je postala vsled neosnovane ovadbe policija pozorna na ovaditeljico. Ko je ta videla, da se je obrnil sum proti njej, je skušala pobegniti v inozemstvo, pri tem pa so jo prijeli in vtaknili v preiskovalni zapor. Pri hišni preiskavi so našli v njenem stanovanju kolekcijo obscenih slik. Po daljšem tajanju je deklica končno priznala, da je umorila otroke v erotičnem pohlepu po krvi. Na posameznosti, pravi, da se ne spominja.

— Usodepolna gizdavost. Te dni je aretirala pariška policija mlado pustolovko, ki je izvabila na prefrigan način v neki modni trgovini dragoceno toaletto, pa si ni mogla kaj, da ne bi obiskala v krasni toaleti neki zabavni lokal. Elegantno opravičena mlada dama je prišla popoldne v veliko modno trgovino. Predstavila se je za hčerko angleškega poslanika lorda Crewa. Ko je zbral v več dragocenih toalet in kozuhov, je izjavila, da nima dovolj denarja pri sebi ter prosila, da se pelje eden od uslužbencev ž njo na poslastišče. Iz uljudnosti ji niso dali za spremljevalca kakega navadnega komija, temveč šefa nekega oddelka. Komiji so naložili kupljene stvari na avtomobil in hčerka angleškega poslanika je odbrnela s svojim spremljevalcem proti angleškemu poslanstvu. Med potjo je izjavila, da je žejna ter predlagala svojemu spremljevalcu, da bi se ustavila v neki elegantni restavraciji. Ljubezni vi šef oddelka je plačal vožnino in portir je odnesel nakupljene stvari v garderobo. Ko sta se dama in gospod že precej časa krepčala, se je dama nenadoma odstranila. Ker je dalje časa ni bilo nazaj, se je zdela gospodu stvar sumljiva. Šel je v garderobo ter opazil na svoje neprijetno iznenadenje, da ni izginila samo »dama«, temveč tudi dragocene toalete. Plačal je račun in odhitel na policijo. Zvečer je vzbudila v nekem zabavnem lokalu elegantna toaleta neke dame pozornost očesa postavbe. Dasi je bila dama obdana od številnih oboževalcev, jo je pozval detektiv, da se legitimira. Ker tega ni mogla storiti, jo je odvedel na policijo, kjer so ugotovili, da je identična s »poslanikovo hčerko« — pustolovko, ki sicer ni dolgo tajila, spričo dejstva, da je imela del prislepjenih stvari na sebi, ostale so pa našli v njenem stanovanju.

— Prostovoljno gasilno društvo v Št. Vidu pri Ljubljani priredi dne 2. februarja v veliki dvorani Ljudskega doma v Št. Vidu pri pogrnjenih mizah predpustno zabavo. Predstavljal se bosta veseloigri »Mute« in »Telegram« ter burka »Čarodejna brivnica«. Razven tega bo poskrbljeno za zabavo s šaljivimi nastopi, srečolovom, šaljivo pošto, petjem in tamburanjem. Čisti dobiček je namenjen skladu za nabavo moderne motorne brizgalne.

— 5 meščanskošolskih učencev pobegnili. Iz Wiener-Neustadta poročajo: 5 učencev tukajšnje meščanske šole je dne 16. t. m. nenadoma izginilo. Fantiči, stari od 11 do 14 let, so pobegnili od doma očitno dogovorno, da bi izvršili kake pustolovščine. Bili so namreč navdušeni obiskovalci kina.

— 11-leten deček odlikovan. Iz Budimpešte poročajo: Uradni list objavlja, da je bil odlikovan 11-letni učenec 4. razreda meščanske šole Leo Surmowszky s srebrno kolajno. Deček je rešil pod zelo težkimi okoliščinami v minulem poletju neko deklico in teden pozneje nekega dečka, ki sta bila v nevarnosti, da pri kopanju v Donavi utoneta. V obeh slučajih je prisostvovalo prizoru veliko število odraslih, ki pa se niso upali poseči vmes.

Le nikakega strahu pred gripo Španjolska boleš

in nikakih pretiravanj z alkoholnimi pijačami! Čistost, desinfekcijo in moč kljubovanja, to je glavno! Porabljajte parkrat na dan za grgranje za usta, vrat in grlo mešanico pravega Fellerjevega Elsaflujda z mlačno vodo. Denite k vodi za umivanje nekoliko kapljic desinficirajočega Elsaflujda. Umivajte si s tem posebno roke pogostokrat. Uporabljajte nerazredčen Elsaflud za drgnjenje in masaže celega telesa. Nekoliko kapljic Elsaflujda na sladkorju ali v mleku Vas čuva tudi znotraj pred neprijetnostmi. Dnevno negovanje telesa z Elsafludom prinaša moč kljubovanja, čistost, svežino in s tem varstvo pred gripo.

Zahtevajte v lekarnah ali v odgovarjajočih prodajalnicah tudi v najmanjšem kraju eno poizkusno stekleničico pravega Fellerjevega »Elsaflujda« za 6 Din, ali eno dvojnato steklenico za 9 Din ali eno specialno steklenico za 26 dinarjev. Inače pišite direktno lekarnarju:

E. V. Feller-ju v Doljni Stubici, Elsattrg 357, Hrvatska.

od koder dobite najmanjšo količino (9 poizkusnih ali 6 dvojnatih steklenic) za 26 Din, že obenem z zavojnino in poštnino. Pri večjih količinah cenejše, ker se prihrani na poštnini.

Poravnajte naročnino!

1— Adresar področja trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu, je izdal informativni oddelček zbornice. Adresar vsebuje po strokah porazdeljene naslove industrijskih in trgovskih podjetij, izvoznih tvrdk, obrtniških podjetij, denarnih zavodov itd. v področju zagrebske zbornice. Adresar stane 100 Din in se naroča samo pri zbornici v Zagrebu. (145)

— Podružnica Jugoslovenske Matice v Kranjski gori vabi svoje članstvo na občni zbor, ki se vrši dne 12. februarja t. l. ob 20. uri v hotelu »Razor« s sledečim dnevnim redom: Poročilo odbora, Volitev novega odbora, Služajnosti.

— Otok zakladov od Stevensona, dalje I. Cankar, Zbrani spisi I. zv., Gradnik, De Profundis, Golia, Triglavsko bajka, Puškin, Kapestanova hči, Gruden, Miška osedlana, Debeljak, Moderna francoska lirika, Sienkiewicz, Z ognjem in mečem, Izidor Cankar, Obiski, Erjavec, Izbrani spisi, Petronij, Pojedina pri Primalijonu, Finžgar, Zbrani spisi V. zv., Jurčič, Zbrani spisi III. zv., Milčinski, Drobiz, Gaspari-Košir, Gor čez Izaro, Tavčar, Zbrani spisi IV. zv., Gradnik, Srbske narodne pesmi, in celotna zbirka vseh 46. letnikov »Ljubljanskega Zvonca« — vse te knjige v tisočih izvodih tvorijo dobitke III. književne tombole Jugoslovenske Matice, koje zbiranje se prične 4. februarja t. l. in traja do 25. marca t. l. Zbiranje se bo vršilo na sledeči način: V petek, dne 3. februarja se izžrebata prvi dve številki, ki se potem priobčita v soboto, odnosno v nedeljo v vseh slovenskih dnevnikih. Kdor je zadel obe številki v eni vrsti, t. j. ambo, pošlje tablico v zaprti kuverti Jugoslovenski Matici v Ljubljani, ki mu dobiček takoj in brezplačno odpremi na označen naslov. Naslednji petek, 11. februarja se izžreba tretja številka, ki se takisto priobči v sobotnih, odnosno v nedeljskih številkah vseh slovenskih devnikov in vsi oni, ki so sedaj izmed treh zadeli dve številki v eni vrsti, pošljejo svoje tablice v Ljubljano. 18. in 25. februarja bodo izžrebane številke za terne in kvaterne, 4. in 11. marca za preostale kvaterne in činkvine, 18. in 25. marca pa za preostale činkvine in tombole. Postopek za sprejem dobitkov je vedno isti. — Tablice po 3 dinarje so na prodaj pri vseh šolah in vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, v Ljubljani pa pri Tiskovni zadrugi, trafikli Sever in v pisarni Jugoslovenske Matice, Seidenburgova 7-11.

— Stalne naročnice »Gospodinskega kalendarja« Jugoslov. Matice opozarjamo, da bo kalendar za leto 1927 kmalu popolnoma razprodan, vsled česar naj si ga še pravočasno naročijo.

Ljubljana.

1— Svetosavska proslava na ljubljanski univerzi se vrši dne 27. t. m. ob 11. uri dopoldne v zbornični dvorani univerze. Pri tej priliki bodo proglašena tudi imena tekmovalcev, odlikovanih v tekočem letu s svetosavsko nagrado Nj. Vel. kralja. Rektor univerze prof. dr. Franc Lukman bo imel slavnostno predavanje: »Gibalne sile v razvoju krščanske književnosti prvih treh stoletij«.

1— Na koncertu gojenec konservatorija, ki se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani, nastopijo poleg violonistina Rupla, še pianisti Valjalo Marta, Lipovšek Marjan in Šivic Pavles, vsi iz šole konservatorskega profesorja Janka Ravnika. Gojenca Valjalo in Šivic nastopita s samostojnimi klavirskimi točkami, Lipovšek pa je prevzel razmeroma težko in odgovorno nalogo spremljevalca odnosno izvajalca klavirskega parta koncertnih skladb, ki jih izvaja na violini g. Rupel Karel: Na koncertu konservatoristov so na sporedu sledeče skladbe: Tartini: Sonata v g-molu; Saint-Saens: Koncert v h-molu za violino in klavir. Chopin: Poloneza v c-molu (klavir — Šivic), Smetana: Slavnost čeških kmetov, Salonska polka (klavir — Valjalo) in Debussy: En Bateau, Dawes: Melodija, Krička: Uspavanka. Predprodaja vstopnic: sedeži po 10 in 5 Din, stojišča po 3 Din, so v predprodaji v Matični knjižarni.

BORZE

24. januarja.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčije.)

ski zaključki.) Vrednote: investicijsko 82.50—0, Večna škoda 345—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 99—100, Prastrediona 895—0, Kreditni zavod 170—180, Trbovlje 360—0, Vevče 120—0, Stavbna 55 do 65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključenih 6 vagonov lesa. Tendence za madriere čvrsta; enako za deželne pridelke.

Zagreb, 24. I. Devize: Newyork ček 56.7 — 56.9, London izplačilo 275.7 do 276.5, Pariz izplačilo 226—228, Curih izplačilo 1094—1097, Dunaj izplačilo 799.5 do 802.5, Berlin izplačilo 1349.5—1352.5, Praga izplačilo 168.05—168.85, Budimpešta izplačilo 933.5—996.5, Milan 245.33 do 247.33.

Curih, dne 24. I. Beograd 9.135, Newyork 519 in eno šestnajstinko, London 25.1975, Pariz 20.57, Berlin 123.075, Dunaj 73.15, Praga 15.38, Milan 22.425, Bukarešta 2.57, Sofija 3.7375.

To in ono.

DOBER SIN IN DOBER SODNIK.

V pariški justični palači se je pripetila pred par dnevi majhna senzacija. Nastopil je namreč zagovornik, ki mu je bilo šele 10 let in posrečilo se mu je, da je izsilil od sodnika milo, a kljub temu pravično sodbo.

Obtožen je bil delavec Orzak, ki je ukradel iz neke izložbe par zavojev žice. Ko ga je poklical sodnik pred svojo mizo, se je preril skozi množico poslušalcev majhen deček v zakrpanih hlačah ter se javil:

»Orzak présent, monsieur le président!« Sodnik je bil iznenađen.

»Ti vendar ne moreš biti obtoženi Orzak. Orzak ima 50 let.«

»Orzak je moj oče, gospod predsed-

nik. On je tu, toda ne zna francoski. Mi smo Poljaki.«

Za dečkom je stal res bled človek, ki je zrl v zadregi na sodnika. Predsednik se je nasmehnil:

»Ti pa znaš francoski, Orzakov sin?« Naučil sem se od drugih dečkov, gospod predsednik.«

Predsednik se je ozrl po svojih kolegih. Bilo je sicer popolnoma nekorektno, toda šlo je za bagatelen prestopok.

»Ali je kak uraden tolmač tu?« je vprašal predsednik.

Ni bilo ne tolmača ne zagovornika, samo obtožitelj je bil tu, mal trgovec, kateremu je bilo že žal, da je stvar ovadil. Sodniku sta se obtoženec in njegov sin zasmilila.

»Torej, prevajaj, Orzakov sin,« je dejal, »ne moremo te zaprijeti, toda govori moraš resnico in povedati smeš vse, kar more po tvojemu mnenju tvojemu ožetu koristiti.«

Deček ni bil plah. Navedel je personalije, kot mu jih je diktiral njegov oče. Nato pa je izpregovoril:

»Gospod predsednik, petero otrok nas je in mati je bila bolna. Oče je brez dela, ker je tovarna odpustila več delavcev, toda tu je njegova delavska knjižnica. Oče ne pije in nas ne pretepa. Dejal nam je, da ne smemo krasti. Toda ničesar nismo imeli jesti in mati je plakala. Tudi oče je plakal. Mislil je sicer, da tega ni nihče videl, toda jaz sem kljub temu videl. Šel sem čez cesto k trgovcu ter ga prosil, da naj nam kaj da. Spodil me je. Tedaj je prišel oče in videl, da sem tekel iz trgovine. Oče ni vedel, zakaj je šlo, ker ne zna francoski. Bil je samo hud na trgovca in rabil je par francov. Šel je v trgovino ter vzel prvo, kar mu je prišlo pod roke, zavoj žice. Nato je prišel trgovec in je kričal, prišel je policijski stražnik ter očeta aretirat. Pa so ga zopet izpustili, ker je mati tako težko bolna. Povedal sem resnico.«

»Ali je mati že zopet zdrava?« je vprašal sodnik.

Deček je jel plakati.

»Mati je umrla. Sedaj moram jaz skrbeti za otroke.«

Sodnik je obšel Poljaka Orzacka pogojno na 8 dni zapore. Nato je poklical dečka k sebi rekoč: »Ti moraš sedaj paziti na svojega očeta, da ne bo zopet kaj vzel.«

»Da, gospod predsednik. Delala bova. Poiščem si službo.«

V tem trenutku se je vmešal nenadoma okradeni trgovec v pogovor:

»Deček ostane lahko pri meni kot tekač,« je dejal. »Meni je bilo itak že žal, da sem napravil ovadbo, rad bi ljudem pomagal.«

Pocenj kupil.

Zakonska dvojica odhaja iz gostilne. On se smehlja, ona zmerja. Zlasti je ogorčena vsled knežje napitnine, ene zlate marke, ki jo je dal mož.

Na vse zadnje ko njena jeza ni in ni mogla poleči, reče mož: »Pa poglej vendar moja lepo novo zimsko sukujo, če ni vredna eno marko.«

Fritz Bondy:

Osvojitev Berlina.

Gospodična Susemihl je imela že trideset let in je bila dobrodušna in zanesljiva. Bila je obenem prvo žensko bitje, ki ga je gospod Jacob spleh kdaj res videl in zato se mu je zdela kakor Eva. Končno tudi ni ničesar znahega o Evi, če je bila lepa ali ne; bila je pač prva in edina žena, ki jo je Adam videl. Podobno gospod Jacob. In povedal je po par uvodnih stvarkih to, kar so se vsi moške od Adama dalje povedali v sličnem položaju.

Gospodična Susemihl je imela že prva ljubezenska razočaranja za seboj. Videla je lepo urejeno pisarno in vidno dobro idočo tovarno — skratka, odločila se je, da obdrži vilo.

To je bila edina napaka v kalkulaciji gospoda Bloomfielda, ker je računal na to, da bo vsak rajši sprejel denar kakor pa vilo. Toda on ni bil malenkosten spricho štirinajstih penigov in dveh petinam pri vsakem peresu.

VI.

Sprevodnik stalnega vagona Berlin—München je v tem času doživel nekaj posebnega.

Zvečer 15. septembra je vstopil robusten debel gospod amerikanskega tipa v oddelček, ki je bil rezerviran za mr. Smitha. Spremitlo ga je par gospodov in neka dama.

Sprevodniku se je takoj zazdelo, da je ta obraz že nekje videl, pa se ni mogel spomniti ničesar določnega. Šele ko je eden gospodov omenil ime Jacob, se je domislil dneva osvojitve Berlina. Bil je takrat v Münchnu in občudoval po ilustriranem časopisju brke Amerikance, ki je bil zaupnik Henry Forda.

Mr. Smith je spregovoril še par besed z manjšim gospodom in mu izročil listek, ki je pa po nesreči padel na tla in obležal pred sprevodnikom. Ta se je sklonil in ga oddal gospodu, vendar je bil toliko radoveden, da je v hipu preletel na listku napisani naslov. Ta se je glasil: marquis de Taverny, Mote Carlo, Hotel de Paris.

Vlak se je zganil in mr. Smith se je umaknil v svoj oddelček.

Ko se je blizalo mesto München, so se potni zbirali v hodniku spalnega vagona. Sprevodnik je želel še enkrat občudovati mr. Smithov energični obraz, pa ga naenkrat ni

našel nikjer. Ko pa je vlak privozil na postajo je videl, kako zapušta mr. Smithov coupé mlad človek. Čudno, mož je bil mlad, obrt in suh. In vendar! Bil je malce podoben mr. Smithu. Sprevodnik je prejšnji večer dobro opazoval svojega potnika in ker je imel dober spomin za obraze, je zares spoznal po krepkem nosu, da je bil to isti človek. Zakaj se je neki obril? In kako postarajo človeka brke! Sprevodnik bi včeraj prisegel, da ima pred seboj petdesetletnega moža, zdaj pa je bil mr. Smith tridesetleten mladenič. Tudi bolj suh je bil. Gotovo je tičal vzrok v elegantnem rumenkastem površniku, ki je zamenjal včerajšnji široki potni plašč.

Mr. Smith je opazil začudenje na sprevodnikovem obrazu. Zato mu je pri odhodu stisnil v roko bankovce za pet dolarjev.

Sprevodnik je bil gotovo poslednji človek, ki je videl mr. Washingtona Smitha na svetu; kajti ko se je mladi gospod v rumenkastem površniku vozil drugi dan čez Brenner, je bil že marquis Andre' de Taverny, čigar diplomatski potni list mu je prihranil vsako preiskavo prtljage.

(Konec.)

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino in

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opremlah.

Isotetam pletilni stroj DUBIED
Rok v vazonu b. izplačen.
Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Malo cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana
Vila Prešernova spomenika.

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.
Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon int. št. 45-4.
PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.
Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ku-
laninimi pogoji.
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za
ekspresne pošiljke.

„Vinocel“ tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi
najtinejši in najokusnejši na-
mizni kis iz vinskega kisa.
ZAHTEVAJTE PONUDBO!
Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI.
Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Drva - čebin
Wolfova 1/II. - Telef. 56

**Kupujem
motorje**

samohodne ali prevozne,
z ali brez dres, sesalni
plin, surovo olje ali ben-
cin. Prednost imajo Lan-
covi »Buldog«. Ponudbe je
poslati z navedbo cene,
starosti in tovarne na na-
slov: Mijo Kovačič, Klo-
ster, pretinac.

Proda se ceno

kompletni nemško-angle-
ški slovar in nekaj angle-
ških knjig. — Naslov po-
ve uprava Nar. Dnevnika.

Prodajam ceno

»Mayerjev Lexikon« 5 iz-
daja in »Weltall und
Menschheit«. Naslov pove
uprava lista.

Omara

lepo izdelana za obleko
Naslov pove uprava lista.
in perilo se ceno prod.

**TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA**
SIMON GREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarska
stroko spadajočih del

Odda se

lepa in zračna soba mir-
ni gospodični eventualno
tudi gospodu. — Naslov
pove uprava lista.

Oglašujte v

»Narodnem

Dnevniku«.